

УДК 378.147:811.112.2

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-10\(28\)-300-310](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-10(28)-300-310)

Мальченко Михайло Сергійович викладач кафедри германської філології та зарубіжної літератури, Житомирський державний університет імені Івана Франка, <https://orcid.org/0000-0002-0288-8328>

Ліпісовецька Олена Миколаївна викладач кафедри германської філології та зарубіжної літератури, Житомирський державний університет імені Івана Франка, <https://orcid.org/0000-0001-8257-0688>

Лавренчук Тетяна Сергіївна викладач кафедри германської філології та зарубіжної літератури, Житомирський державний університет імені Івана Франка, <https://orcid.org/0000-0001-7600-6060>

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Анотація. У статті визначено основні шляхи вдосконалення професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності студентів при вивченні іноземної мови.

Визначено, що у процесі вивчення іноземної мови та вдосконалення професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності студентів для досягнення високого рівня їхнього професіоналізму, необхідно поєднувати особистісно орієнтований, комунікативний підхід та компетентнісний підходи, що сприятиме більш цілеспрямованому та всебічному розвитку майбутнього фахівця відповідно до його творчого і професійного потенціалу.

Надано визначення поняттю «професійно-комунікативна мовленнєва компетентність», що розглядається як складне, інтегроване поняття, що включає фахові знання; високу загальну культуру фахівця; сформовані професійні компетентності а також, мовленнєву компетентність, що забезпечує успішне спілкування та конструктивну взаємодію, а також здатність і готовність студентів до іншомовного спілкування з носіями мови, сприйняття і розуміння ними партнерів, адекватного і своєчасного вираження своїх розумових намірів. Вона має такі підструктури: професійна діяльність, яка включає знання, уміння, навички та способи здійснення професійної діяльності; комунікативна діяльність, яка включає знання, уміння, навички; здатність сприймати та розуміти висловлювання.

Сформовані висновки, що для вдосконалення професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності студентів у процесі вивчення іноземної мови

особливого значення набуває застосування інтерактивних методів навчання, таких як презентація, евристичні бесіди, рольові ігри, круглі столи, дискусії, «мозковий штурм», тренінги або конкурси з практичними завданнями дозволяє максимально наблизити процес навчання до реальних життєвих ситуацій у сфері професійної діяльності. А діджиталізація процесу навчання дає можливість продемонструвати майбутнім фахівцям основні шляхи поєднання освіти та майбутнього життя, відкриває нові можливості у методиці освіти, і в набутті та вдосконаленні знань.

Ключові слова: професійно-комунікативна мовленнєва компетентність, професійна компетентність, комунікативний підхід, інтерактивні методи навчання, діджиталізація, інформаційно-комунікаційні технології.

Malchenko Mykhailo Serhiiiovych Lecturer ,Department of Germanic Philology and Foreign Literature, Zhytomyr Ivan Franko State University, <https://orcid.org/0000-0002-0288-8328>

Lipisovetska Olena Mykolaivna Lecturer, Department of Germanic Philology and Foreign Literature ,Zhytomyr Ivan Franko State University, <https://orcid.org/0000-0001-8257-0688>

Lavrenchuk Tetiana Serhiivna Lecturer, Department of Germanic Philology and Foreign Literature, Zhytomyr Ivan Franko State University, <https://orcid.org/0000-0001-7600-6060>

IMPROVEMENT OF PROFESSIONAL AND COMMUNICATIVE SPEECH COMPETENCE OF STUDENTS LEARNING A FOREIGN LANGUAGE

Abstract. The article defines the main ways of improving students' professional and communicative speech competence when learning a foreign language.

It was determined that in the process of learning a foreign language and improving the professional and communicative speech competence of students in order to achieve a high level of their professionalism, it is necessary to combine a person-oriented, communicative approach and competence approaches, which will contribute to a more purposeful and comprehensive development of the future specialist in accordance with his creative and professional potential .

The concept of "professional-communicative speech competence" is defined, which is considered as a complex, integrated concept that includes professional knowledge; high general culture of a specialist; formed professional competences, as well as speech competence, which ensures successful communication and constructive interaction, as well as the ability and readiness of students to

communicate in a foreign language with native speakers, their perception and understanding of partners, adequate and timely expression of their mental intentions. It has the following substructures: professional activity, which includes knowledge, abilities, skills and methods of professional activity; communicative activity, which includes knowledge, abilities, skills; the ability to perceive and understand statements.

Conclusions were made that in order to improve the professional and communicative speech competence of students in the process of learning a foreign language, the use of interactive teaching methods, such as presentations, heuristic conversations, role-playing games, round tables, discussions, "brainstorming", trainings or competitions with practical tasks allows you to bring the learning process as close as possible to real life situations in the field of professional activity. And the digitalization of the learning process provides an opportunity to demonstrate to future specialists the main ways of combining education and future life, opens up new opportunities in educational methods, and in the acquisition and improvement of knowledge.

Keywords: professional and communicative speech competence, professional competence, communicative approach, interactive learning methods, digitalization, information and communication technologies.

Постановка проблеми. У контексті формування єдиного європейського та світового освітнього середовища передбачається створення єдиних міжнародних освітніх стандартів, планів, програм, а також впровадження спільних освітніх механізмів і вимог у процесі підготовки майбутніх фахівців. Зважаючи на це, ці тенденції необхідно модернізувати освіту та забезпечити якісну підготовку професійно компетентних спеціалістів різного профілю, здатних вільно спілкуватися іноземною мовою як в особистих, так і в професійних цілях.

У контексті компетентнісного підходу в сучасній освітній парадигмі вищої освіти велике значення надається формуванню професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності. На думку науковців, сучасні випускники вищих закладів освіти повинні бути не лише освіченими, вміти аналізувати та вирішувати складні проблемні ситуації, уважно ставитися до власного мовлення, вміти вести ділові переговори з іноземними партнерами іноземною мовою; провести професійну співбесіду з урахуванням сучасних тенденцій економічного розвитку; вміти обговорювати фінансово-економічні питання; не боятися виступати на симпозіумах, бізнес-форумах, міжнародних конгресах, конференціях з доповідями на професійну тематику; самостійно обирати найбільш ефективний культурний сценарій, модель дискурсивної практики залежно від комунікативної ситуації мовленнєвої поведінки.

Формування компетентної особистості з високим рівнем професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності є однією з потреб сьогодення,

оскільки від ефективного спілкування залежить вирішення суспільних і особистісних проблем.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Концепція комунікативної компетенції в іншомовній освіті та способи викладання іноземних мов не нова і досліджується як зарубіжними, так і вітчизняними експертами (П. Біммел, Н. Бориско, О. Вовк, С. Брумфіт, Р. Джонсон, Б. Каст, С. Савіньон, Д. Шейлз). Значна кількість вітчизняних та зарубіжних вчених у своїх працях висвітлювали особливості мовленнєвої компетентності у студентів (лінгвістичний аспект), серед яких Д. Бірд, С. Бурнс, Ф. Кортеген, Г. Мешко, О. Тарнопольський, О. Яшенкова. Розвиток мовної особистості, яка здатна до ефективного реалізації спілкування іноземною мовою досліджували І. Доброскок, В. Нищета, І. Осадченко, Є. Соботович.

Проаналізувавши значну кількість праць, можемо констатувати, що на даний час, не було висвітлено основні шляхи вдосконалення професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності студентів при вивченні іноземної мови, тому актуальним є детальне вивчення зазначеного проблемного питання.

Мета статті – визначити основні шляхи вдосконалення професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності студентів при вивченні іноземної мови.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні, однією з найважливіших особливостей вищої освіти є підвищення ролі компетентності майбутнього фахівця, що допомагає йому успішно вирішувати різноманітні завдання, які відносяться до професійного фаху. Сьогодні на засадах компетентнісного підходу професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності особистості майбутніх майбутніх фахівців у процесі вивчення іноземної мови, у закладах вищої освіти екстраполюється на процес фахової підготовки, на основі цього, необхідно виділити такі її компоненти, як професійну компетенцію, що включає в себе сукупність знань, умінь та практичних навичок з професії, творчу спрямованість; мовленнєву компетенцію, що розглядається як ґрунтовність знань із застосуванням нормативності мови, а також її функціонування; розвинене мовлення, спроможність сприймати та розуміти висловлювання, уміння формувати тексти різних стилів і типів мовлення, знати особливості мовленнєвого етикету відповідно до комунікативних ситуацій та правильно їх застосовувати на практиці; комунікативну компетенцію, тобто характеризується як здатність ефективно спілкуватися в різних умовах у ролі адресанта і адресата відповідно до отриманих знань про комунікацію, умінь і навичок, що забезпечуватиме усвідомленню та чіткому розумінню ситуацій у процесі спілкування; а знання мовних одиниць та норм, а також уміння застосовувати їх на практиці є мовною компетенцією.

Таким чином, у процесі вивчення іноземної мови та вдосконалення професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності студентів для

досягнення високого рівня їхнього професіоналізму, необхідно поєднувати особистісно орієнтований, комунікативний підхід та компетентнісний підходи, що сприятиме більш цілеспрямованому та всебічному розвитку майбутнього фахівця відповідно до його творчого і професійного потенціалу.

Саме професійна компетентність в цілому і професійно-мовленнєва компетентність є інноваційним компонентом особистісно зорієнтованого та компетентнісного підходів у процесі вивчення іноземної мови. Необхідно зазначити, що важливим засобом формування професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності та розвитку професійних інтересів у студентів є професійно-орієнтоване навчання.

Як відомо, під час занять з іноземної мови ефективності формування позитивних мотивів забезпечує змістовне наповнення навчального матеріалу, а також організація навчальної діяльності, активна самостійна робота та конструктивна взаємодія між студентами та науково-педагогічними працівниками.

Аналізуючи, професійно-орієнтоване навчання, необхідно зазначити, що у наукових джерелах він трактується як процес викладання іноземної мови у закладах вищої освіти, що спрямоване на читання відповідних джерел за обраним фахом, вивчення професійно-спрямованої лексики та фахової термінології. Для майбутніх фахівців володіння іноземною мовою, відіграє важливе значення для навчання і подальшого кар'єрного зростання.

На даний час, у сучасній методиці набуває популярності підхід, що ґрунтується на максимальній передачі студенту ініціативи навчання, що забезпечує під час занять партнерські відносини між науково-педагогічним працівником і студентами [2].

Необхідно зазначити, що організації навчання іноземної мови полягає в тому, що навчання відбувається іноземною мовою та потребує вирішення таких завдань, як: засвоєння системи мови та оволодіння засобами практичного користування нею в різних комунікативних ситуаціях. Відповідно до цього, успішне їх вирішення залежить від професійної підготовки науково-педагогічного працівника та його професіоналізму, тобто володіння високим рівнем знань своєї навчальної дисципліни, володіння сучасними методами, технологіями та засобами навчання, уміння визначати та результативно застосовувати у процесі вивчення іноземної мови індивідуально-психологічні особливості студента.

Як відомо, комунікативний підхід у навчальному процесі найбільше акцентує увагу на усному спілкуванні як формі мовної та розумової діяльності, у зв'язку з цим процес навчання іноземної мови має побудований так, щоб він відповідав реальному процесу мовленнєвого спілкування, тобто процес навчання є моделлю процесу мовленнєвого спілкування, відповідно до комунікативного підходу. Вдосконалення професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності може бути досягнутий завдяки моделюванню

типових ситуацій реального спілкування, які виникають у багатьох професійних сферах. Формування професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності студента під час виробничої практики пов'язане із системою, яка включає: інтеграцію особистісного, професійного, фінансового, технічного та освітнього фонів; інноваційний підхід до процесу підготовки висококваліфікованих фахівців; та адаптація освітніх програм до вимог сучасного суспільства.

Професійно орієнтована підготовка майбутніх фахівців передбачає викладання професійно орієнтованих навчальних дисциплін студентам з метою набуття професійних знань, а також формування в них умінь використовувати ці знання іноземною мовою [4]. Таким чином, навчання іноземних мов студентів має на меті вдосконалення професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності студентів у процесі вивчення іноземної мови, яка необхідна як для їх реальних життєвих ситуацій, так і для конкретної професійної діяльності.

Професійно-комунікативна мовленнєва компетентність ми розглядаємо як складне, інтегроване поняття, що включає фахові знання; високу загальну культуру фахівця; сформовані професійні компетентності а також, мовленнєву компетентність, що забезпечує успішне спілкування та конструктивну взаємодію, а також здатність і готовність студентів до іншомовного спілкування з носіями мови, сприйняття і розуміння ними партнерів, адекватного і своєчасного вираження своїх розумових намірів. Це невід'ємна характеристика професійної діяльності фахівця. Вона має такі підструктури: професійна діяльність, яка включає знання, уміння, навички та способи здійснення професійної діяльності; комунікативна діяльність, яка включає знання, уміння, навички; здатність сприймати та розуміти висловлювання.

Відповідно до практичного досвіду у закладах вищої освіти у процесі вивчення іноземної мови для формування професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності студентів основна увага приділяється чотирьом мовним навичкам: читанню, говорінню, аудіюванню та письму. Але, важливо зазначити, що процес навчання іноземної мови в ХХІ столітті більше не зосереджується на граматиці, запам'ятовуванні та зубрінні, а скоріше на використанні комунікативних підходів і культурних знань у реальних життєвих ситуаціях [3, с. 149].

Слід зазначити, що у зв'язку з пандемією COVID-19 та повномасштабним вторгненням Росії на території України, вивчення іноземних мов відбувається на основі інформаційно-комунікаційних технологій. Завдяки розвитку зазначених технологій викладання та вивчення іноземних мов останнім часом значно розвинулися, що проклало шлях до онлайн-вивчення мов. Так, науково-педагогічні працівники активно використовують нові платформи для навчання іноземних мов, такі як: Zoom, Moodle, Google Meet, тощо, а також мобільні додатки. Отже, можемо

констатувати, що он-лайн або змішана форма навчання іноземної мови дозволяє студентам приймати участь у різноманітних заходах з розв'язування проблем, у яких вони використовуватимуть мову, яку вивчають в реальному світі. Так, навчання мови в режимі он-лайн може задовольняти тим самим критеріям, що й очне навчання [8, с. 471]. Таким чином, викладання іноземних мов в онлайн форматі може задовольнити ці вимоги після аналізу основних концепцій комунікативного підходу навчання, орієнтованого на студента, кооперативного та спільного навчання, інтерактивного навчання, повної мовної освіти, навчання на основі змісту та навчання на основі завдань.

На даному етапі, набуває актуальності пошук ефективних шляхів вдосконалення професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності студентів у процесі вивчення іноземної мови. Ефективність комунікативного підходу в процесі навчання іноземних мов залежить, безумовно, від зовнішніх психолого-педагогічних умов, а саме: індивідуальної готовності майбутніх фахівців до мовленнєвої діяльності, рівня їхньої мотивації, матеріального забезпечення навчального процесу, професійної підготовки студентів.

Отже, для поповнення словникового запасу студентів під час бесіди та розвитку їхніх лексичних навичок, пов'язаних із певною професійною сферою, на початку кожного розділу необхідно пропонувати відповідні лексико-граматичні вправи, що охоплюють відповідну загальну та спеціальну лексику. За допомогою деяких цифрових інструментів (Kahoot!, Quizlet Live, Gimkit) можна покращити вивчення нової лексики через ігрову діяльність та підвищити їхню мотивацію до вивчення іноземної лексики.

Для розширення словникового запасу, ефективного запам'ятовування та встановлення асоціативних зв'язків можна запропонувати інтелект-карти (карти розуму). Ідея цієї техніки полягає в тому, що предмет дослідження у вигляді малюнка або напису розташовується в центрі аркуша. Основні ідеї зображені у вигляді гілок, що відходять від центральної фігури. Ментальні карти пов'язують процеси пам'яті та творчості воєдино, що особливо важливо для організації процесу вивчення іншомовної лексики та логічного зв'язування слів під час складання речень [1].

Одним із ефективних шляхів у процесі формування комунікативної компетентності ми вважаємо використання методу «взаємочитання», який традиційно використовується як форма кооперативного навчання. Спочатку науково-педагогічний працівник має обрати текст і поділити його на чотири частини. Потім текст пропонується студентам, які мають працювати у чотирьох міні-групах. Кожна міні-група відповідає за виконання певного завдання. Таким чином, перша група має пояснити нові слова чи граматичні правила, які вживаються в даному уривку, друга група ставить запитання до цього уривку, третя група відповідає на запитання, а четверта група підсумовує уривок і робить припущення щодо подальшого розвитку подій. Потім вони мають перейти до наступного уривку тексту та змінити свої

обов'язки. Таким чином кожен студент матиме можливість випробувати себе в усіх чотирьох ролях. Усі учасники вчаться співпрацювати один з одним і працювати в команді. Така методика розвиває мовну та мовленнєву компетенцію майбутніх фахівців та реалізує студентоцентрований підхід у процесі навчання іноземних мов.

Під час прослуховування студентам можна запропонувати онлайн-записи чи короткі фільми з YouTube із подальшим їх обговоренням чи написанням есе. На нашу думку, одним із способів спонукати студентів висловлювати власні думки іноземною мовою є вимкнути звук під час перегляду фільму і дати студентам можливість здогадатися, що могло б статися в той час, коли фільм був без звуку. Інший комплекс вправ мав забезпечити розвиток комунікативних навичок студентів через мовленнєву діяльність (коментування, міркування, ведення бесіди тощо). Наприклад, вправа, що розвиває встановлення логічних зв'язків у мовленні.

Використання таких інтерактивних методів навчання, як презентація, евристичні бесіди, рольові ігри, круглі столи, дискусії, «мозковий штурм» або конкурси з практичними завданнями дозволяє максимально наблизити процес навчання до реальних життєвих ситуацій у сфері професійної діяльності. Студенти не тільки набувають професійно значущі навички (самостійно приймати рішення, працювати в команді, працювати під тиском, брати участь у змаганнях тощо), а й у творчому змаганні вчаться вступати в розмову, погоджуватися чи відкидати ті чи інші ідеї, шукати компроміс. Усе це сприяє розвитку навичок спонтанного мовлення, подоланню мовного бар'єру між учасниками діалогу та в цілому вдосконаленню професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності.

У процесі вивчення іноземної мови необхідно акцентувати увагу на такі форми методичної роботи як багатоаспектне навчання монологічного (наприклад, здійснення переказу та переклад текстів іноземною мовою, проведення реферування та анотування) та діалогічного мовлення на основі застосування проєктної методики, ігрових технологій, а також технологій модульного інтерактивного навчання. Маючи практикоорієнтований характер зазначені способи, що спрямовані на вдосконалення професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності, можуть допомогти сформувати здатність майбутніх фахівців до дії, вирішення завдань професійного характеру.

Так, на наш погляд, результативним методом, для формування професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності студентів у процесі вивчення іноземної мови, є тренінги. Пропонуємо використовувати такі види тренінгів: когнітивний, що орієнтований на формування мовленнєвої компетенції за рахунок отримання інформаційного матеріалу про інші культури та супроводжується подальшим обговоренням; атрибуційний – можна застосовувати для розвитку мовлення під час роз'яснення основних

причин ситуацій і моделі поведінки в іншій культурі; поведінковий тренінг має на меті сформувані практичні навички, які важливі для реалізації діяльності в іншій культурі; у процесі ситуаційного тренінгу майбутні фахівці можуть відтворювати та здійснювати аналіз визначених контактів на міжкультурному рівні, обговорення проблем, які виникають в процесі такої взаємодії.

Крім того, вважаємо, що професійно-комунікативну мовленнєву компетентність студентів майбутніх фахівців у процесі вивчення іноземної мови можна розвивати за рахунок використання засобів сучасних інформаційно-комунікативних технологій, інтерактивних методів навчання, які допомагають студентам розвивати творчий підхід та вдосконалювати своє ставлення до предмету.

Сучасний ефективний спосіб підвищення мотивації студентів та вдосконалення професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності та можливість продемонструвати майбутнім фахівцям основні шляхи поєднання освіти та майбутнього життя виступає діджиталізація процесу навчання. Оскільки, використання цифрових технологій відкриває нові можливості як у методиці освіти, так і в засвоєнні та вдосконаленні знань [5, с. 139].

Ще одним способом для вдосконалення професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності студентів у процесі вивчення іноземної мови є застосування методу проєктів, відповідно до якого майбутні фахівці самостійно планують, конструюють, захищають власний проєкт, тобто активно включаються у комунікативний процес.

Проаналізувавши наукові джерела, важливо зазначити, що навчальний проєкт розглядається як система пошукових, дослідницьких, розрахункових, графічних та інших видів роботи, які майбутні фахівці виконують самостійно для вирішення окресленої проблеми на практичному або теоретичному рівнях [6, с. 93]. Отже, використовуючи у процесі вивчення іноземної мови нових навчальних технології сприятиме розкриття та прояви творчих здібностей студента, а також вдосконаленню професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності.

Так, застосування проєктних методик у співпраці особистісно-орієнтованого навчання дозволяє покращити рівень мотивації, створити позитивний настрій до вивчення іноземної мови, враховувати індивідуально-психологічні особливості кожного студента, тобто саме навчання спрямоване на особистісні характеристики, попередній досвід, інтелектуальний та моральний розвиток студента [7, с. 84].

На заняттях іноземної мови може бути використаний метод проєктів у рамках програмного матеріалу практично з будь-якої теми. Розглянемо етапи вдосконалення професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності на прикладі методики навчання реферування спеціалізованих текстів. Завдання студента полягає у освоєнні плану викладу інформації, що включає такі кроки:

ознайомлення з референтною ситуацією; включає найбільший текстовий фрагмент, в якому відбувається конкретизація проблеми; суб'єктно-аналітичне коментування викладених фактів, формування власних висновків [9; 10].

Висновки. Отже на основі проведеного аналізу, можемо зробити висновок, що вдосконалення професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності студентів у процесі вивчення іноземної мови особливого значення набуває застосування інтерактивних методів навчання, таких як презентація, евристичні бесіди, рольові ігри, круглі столи, дискусії, «мозковий штурм», тренінги або конкурси з практичними завданнями дозволяє максимально наблизити процес навчання до реальних життєвих ситуацій у сфері професійної діяльності. А діджиталізація процесу навчання дає можливість продемонструвати майбутнім фахівцям основні шляхи поєднання освіти та майбутнього життя, відкриває нові можливості у методиці освіти, і в набутті та вдосконаленні знань.

Теоретичний аналіз порушеної проблеми та практичні висновки окреслили перспективи подальших досліджень, зокрема застосування інтерактивних методів навчання, які дозволять вдосконалення професійно-комунікативної мовленнєвої компетентності студентів у процесі вивчення іноземної мови.

Література:

1. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ. Вищих технічних навчальних закладів / [Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.]. Київ. 2017. 172 с. URL: <https://ukreligieznavstvo.wordpress.com/2019/01/18/itn/>
2. Квітко Г.О. Педагогічні умови ефективного формування комунікативної компетентності студентів в процесі вивчення іноземної мови// Науковий журнал «Інтелект. Особистість. Цивілізація» Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, 2018
3. Кіш Н. В. Компетентністний підхід до формування культури іншомовного професійного спілкування майбутніх інженерів. Проблеми підготовки сучасного вчителя № 9 (Ч. 1), 2014. С. 146-153
4. Малихін О.В. Компетентністний підхід у навчання іноземної мови студентів філологічних спеціальностей. Молодий вчений № 12.1 (40). 2016. С. 462 URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/12.1/106.pdf>
5. Черньонков Я. О. Діджиталізація як якісна характеристика навчання іноземних мов: теоретичний підхід. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки, (2019). 138-141. <https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/187>
6. Bourns S. K., Melin C. The foreign language methodology seminar: Benchmarks, perceptions, and initiatives. ADFL Bulletin. 2014. № 43(1). Pp. 91–100.
7. Byrd D. R. Learning to Teach Culture in the L2 Methods Course. Electronic Journal of Foreign Language Teaching. 2014. № 11(1). Pp. 76–89. European Commission. Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning. Official Journal of the European Union. 2018. № 61 (189). P. 1–3.
8. Carrillo C., Flores M. A.. COVID-19 and teacher education: A literature review of online teaching and learning practices. European Journal of Teacher Education, 43 (4) (2020), pp. 466- 487, 10.1080/02619768.2020.1821184

9. Korthagen F. A. J. Pedagogy of Teacher Education. In J. Loughran, M. L. Hamilton (Eds.), *International Handbook of Teacher Education*. 2016. Pp. 311–346.

10. Pennington M. C., Richards J. C. Teacher identity in language teaching: Integrating personal, contextual, and professional factors. *RELC Journal*. 2016. № 47(1). Pp. 5–23.

References:

1. Bakhtiarova Kh.Sh., Aristova A.V., Volobueva S.V. (2017) *Innovatsiini tekhnolohii navchannia [Innovative learning technologies: Education. manual for students Higher technical educational institutions]: Navch. posibn. dlia stud. Vyshchychk tekhnichnykh navchalnykh zakladiv*. Kyiv. [in Ukrainian]

2. Kvitko H.O. (2018) Pedagogichni umovy efektyvnoho formuvannia komunikatyvnoi kompetentnosti studentiv v protsesi vyvchennia inozemnoi movy [Pedagogical conditions for the effective formation of students' communicative competence in the process of learning a foreign language]// *Naukovyi zhurnal «Intelekt. Osobystist. Tsyvilizatsiia» Donetskyi natsionalnyi universytet ekonomiky i torhivli imeni Mykhaila Tuhana-Baranovskoho*. [in Ukrainian]

3. Kish N. V. (2014) Kompetentnistnyi pidkhid do formuvannia kultury inshomovnoho profesiinoho spilkuvannia maibutnykh inzheneriv [Competency approach to the formation of a culture of foreign language professional communication of future engineers]. *Problemy pidhotovky suchasnoho vchytelia № 9, 146-153*. [in Ukrainian]

4. Malykhin O.V. (2016) Kompetentnistnyi pidkhid u navchannia inozemnoi movy studentiv filolohichnykh spetsialnostei [Competency approach to teaching foreign language to students of philology majors]. *Molodyi vchenyi № 12.1 (40), 462* URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/12.1/106.pdf> [in Ukrainian]

5. Chernonkov Ya. O. (2019). Didzhytalyzatsiia yak yakisna kharakterystyka navchannia inozemnykh mov: teoretychnyi pidkhid [Digitalization as a qualitative characteristic of foreign language learning: a theoretical approach.]. *Naukovi zapysky. Serii: Pedagogichni nauky, (182), 138-141*. <https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/187> [in Ukrainian]

6. Bourns S. K., Melin C. (2014) The foreign language methodology seminar: Benchmarks, perceptions, and initiatives. *ADFL Bulletin*. № 43(1). Pp. 91–100.

7. Byrd D. R. (2014) Learning to Teach Culture in the L2 Methods Course. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*. № 11(1). Pp. 76–89.

8. Carrillo C., Flores M. A. (2020) COVID-19 and teacher education: A literature review of online teaching and learning practices. *European Journal of Teacher Education*, 43 (4), pp. 466- 487, 10.1080/02619768.2020.1821184

9. Korthagen F. A. J. (2016) Pedagogy of Teacher Education. In J. Loughran, M. L. Hamilton (Eds.), *International Handbook of Teacher Education*. Pp. 311–346.

10. Pennington M. C., Richards J. C. (2016) Teacher identity in language teaching: Integrating personal, contextual, and professional factors. *RELC Journal*. № 47(1). Pp. 5–23.